

**ŠIKOVNÉ DETIČKY
MAJÚ RADI FARBIČKY,
ROZCVIČIA SI RUČIČKY
A ZAČNÚ KRESLIŤ CESTIČKY.**

Súbor hier, cvičení a grafomotorických rozcvičiek
Vytvorené vďaka podpore z Charitatívneho fondu LION
nadácie SOCIA z programu ING Šanca pre deti

Prejavy, ktoré možno pozorovať u detí s ťažkosťami v grafomotorike

V bežných pohyboch:

- pohyby sú nekoordinované,
- má ťažkosti pri sedení a chôdzi,
- ťažkosti má s rovnováhou,
- často vypadávajú predmety z rúk,
- dieťa i pri jednoduchých pohyboch padá,
- slabá je pohyblivosť prstov,
- nie je jasná dominantná ruka.

Pri sebaobsluže:

- nevie si pozapínať gombíky,
- nezaväzuje šnúrky na topánkach,
- nedokáže navliekať niť do ihly,
- dlho si obúva ponožky (napríklad používa pri tom len jednu ruku),
- nevie dať prsty do otvorov v rukaviciach.

Počas hry:

- neustále preferuje iba jednu činnosť,
- ťažko sa orientuje v pojmoch hore, dole, pred a za,
- v priestore sa pohybuje neisto, ťažko sa orientuje,
- prejavujú sa chyby v zrakovom a sluchovom vnímaní,
- nevie strihať papier,
- má ťažkosti v pohybe po schodoch, po rebríku,...
- nedokáže sa bicyklovať,

- zatvára oči pri chytaní a hádzaní lopty, alebo pri bubnovaní.

V kresbe:

- opakovane odmieta prácu s pastelkou, či ceruzkou,
- nedokáže vyfarbovať obrázok tak, aby nezachádzalo za čiaru,
- vždy kreslí jednu vec dôkladne, ale ostatné vôbec,
- postavy sú vo vzduchu, alebo za sebou,
- nerado používa vodové farby.

Pri písaní:

- nesprávne drží pero,
- ťažko píše písmená na riadok,
- grafémy píše nerovnakou veľkosťou,
- často prepisuje, viacnásobne obťahuje a opravuje písmená,
- dieťa je neschopné napodobniť tvary niektorých písmen,
- ťah písma má výrazne prerušovaný,
- používa silný tlak na podložku,
- písmo je ťažko čitateľné,
- pri dlhšom písaní/kreslení sa dieťa sťažuje na bolesť ruky.

Vhodné aktivity

Pomoc pri domácich prácach – utieranie riadu, zametanie, utieranie prachu, hrabanie, upratovanie hračiek, topánok, miešanie cesta, vykrajovanie a modelovanie koláčikov. Všetky práce robiť s dodržaním bezpečnostných pravidiel.

Hry pomáhajúce k správne mu úchopu

- trhanie papiera na drobné kúsky (zapojením 3 prstov – palec, ukazovák a prostredník),
- vytvorenie guľôčky z papiera, ktorú si vloží do dlane tak, aby ju prichytával len malíček a prsteník. Zvyšnými tromi prstami zbierať drobné predmety. Miesto papierovej guľôčky možno vložiť fazuľku, či iný drobný predmet, naplniť nimi rôzne nádoby. Možno sypať piesok, alebo iný materiál tromi prstami (solenie).

Modelovanie z rôznych materiálov – miesenie, váľanie, šúľanie, vtláčanie, vytlačanie a pod.

Hmatové hry – okrem bežných dotykov a hladenia vykonávať pohyby materiálom rôznych loptičiek, šatiek, prírodnín (kameň, drievko, gaštan,...), skrývanie predmetov (napríklad v piesku).

Hry s loptou – guľanie, hádzanie, chytanie, triafanie na cieľ. Loptu možno nahradiť napríklad hádzaním kamienkov do vody, šišiek na cieľ a pod.

Cvičenia na rozvoj jemnej motoriky – navliekanie korálikov, guľôčok na niť, skladanie skladačiek, stavanie z kociek, skrývanie predmetov, vyťahovanie z vrecúška, či zo škatuľky.

Práca s papierom – krčenie, vytrhávanie, strihanie, skladanie, otláčanie rúk a nôh. Možno robiť “kreslený diktát“. Dieťa dostáva pokyny ako: „Namaľuj uprostred dom, pred ním stojí strom, nad ním letí vták.“

Cvičenie pravo-ľavej orientácie - hrou na telo, zakresľovaním cestičiek, hľadanie východu v bludisku, vytváranie plánov mesta z rôznych materiálov.

Rozvíjanie citu pre rytmus – využívanie riekaniek, básničiek a piesní (rozdvíjajú i rečové schopnosti

detí), jednoduchých rytmických nástrojov. Vedenie k pravidelnému režimu v bežnom živote.

Pri aktivitách je odporúčané:

- používanie mäkkých a veľkých materiálov (napr. pastelky s hrubou stopou, veľké pracovné plochy a pod.),
- pristupovať individuálne - počet opakovaní, výber metód ktoré dieťa zaujímajú,
- pri písaní môžu napomáhať pomocné riadky na dodržanie veľkosti písmen,
- odporúča sa vybodkovanie potrebného písmena a dieťa tvar obťahuje,
- pozorujte správne sedenie dieťaťa pri písaní,
- pred písaním ako i po písaní/kreslení robiť rozcvičky na uvoľnenie rúk,
- pri výskyte zrkadlového písania je vhodné, ak dieťa píše do stĺpčekov, vtedy je väčšia šanca, že opačne napísaný tvar písmena zrakovo diskriminuje (odhalí) a samo opraví,
- cvičenia začíname robiť od najjednoduchších tvarov ku zložitejším, ak používame predmety, postupujeme od najväčších k najmenším. Napríklad pri maľbe najprv „maľujeme“ špongiou a používame temperové farby, potom štetcom. Postupne prejdeme k špajli namočenej v tuši a napokon k pastelke,
- pre aktivity sa snažme vytvárať pozitívnu klímu, zbytočne nekritizujme dieťa, stále neopravujme, ale radšej vyzdvihujme pozitívny moment, povzbudzujme, často chváľme,
- pozor si dajme na preťažovanie, doprajme dieťaťu potrebný oddych.

Z odbornej literatúry spracovali:

Mgr. Adriana Žlebková, špeciálny pedagóg CPPPaP Martin

Spolupracovali:

Mgr. Martina Piatková, školský špeciálny pedagóg a psychológ

Mgr. Jaroslava Paulovičová, učiteľka ZŠ